

סיפורו של הזקן בשוק של רמלה...

בכל אופן, הרבה סיפורים מעניינים ומרתקים עברו עלי בשעות הפעילות בשוק זה, ובעזרת ה' עוד אזכה בהם את הרבים. אולם הפעם ברצוני לספר על מקרה מעניין שאירע לי לפני מספר שנים.

ה היה לפני שש-שבע שנים, בתקופת הראשונה להתחלת הפעילות שלנו בשוק. אני עמדתי בקביעות בכניסה האמצעית של השוק (מתוך שלושה) והצעתי לעוברים ושבים להניח תפילין.

באחד הפעמים הגיעה למקום קבוצה של אנשים דוברי רוסית ששוחחו ביניהם שיחה ערה. הם ניגשו למסעדה סמוכה, התיישבו כולם סביב השולחן והמשיכו את השיחה הקולחת שהתפתחה ביניהם. בין כה וכה המלצר העמיד על שולחן בפניהם בקבוקי בירה לרוב, ומעט חמוצים.

כשראיתי כי הם יושבים בשיחת רעים נינוחה, ניגשתי אליהם והצעתי להם להניח תפילין – אך הם לא נתרצו. למרות זאת המשכתי לשוחח איתם, ובתוך כדי שיחה התברר לי כי הם חוגגים מסיבת יום הולדת.

"מי בכם חוגג יום הולדת?" שאלתי בהתעניינות.

אחד מהם הצביע לי על הישיש שבחבורה, שישב במרכז וניהל את השיחה המשותפת.

"מה שמד?" שאלתי אותו.

"גבריאל", השיב האיש בניב רוסי כבד.

"גבריאל?" – התפלאתי – "את השם הזה קיבלת בארץ או שהוריד העניקו לך אותו?" הוספתי לשאול בעזרת אחד הנוכחים שידע עברית יותר טוב מכולם.

הזקן חיך והשיב כי שם זה נתנו לו הוריו, "זהו שם יהודי אמיתי", התגאה בקול

את הסיפור החסידי הזה שמעתי מפיו של גבריאל, הרוסי הישיש שישב עם בני משפחתו וחגג את יום הולדתו עם בקבוקי בירה במסעדה שבמרכז השוק של רמלה. רק טבעי היה שהתרגשתי מאד לשמוע את הסיפור – במילים שלו, כמובן – מפיו של הרוסי הזקן. השיחה לאחר מכן קלחה, והיא הסתיימה כשאותו זקן קם ממקומו, הפשיל את שרוולו, ובפעם הראשונה בחייו הניח תפילין – – –

מאת דב אלראי; כתב: מנחם זיגלבוים

מיהדות. על פי מראהו, קל יותר היה לזהותו כערבי מאשר כיהודי... הוא נתן לי מקום סמוך לדוכן שלו מתוך שמחה וחפץ לב. במשך הזמן כה התרשם מהפעילות שלנו, עד שהוא עצמו התקרב ליהדות והחל להניח תפילין בקביעות, ולאחר מכן אף החל להשפיע על הסובבים אותו. כיום הוא יהודי שומר מצוות ועטור בזקן נאה...

זו דוגמה אחת מני רבות אודות ההשפעה הגדולה של "מבצע תפילין" שאנו עושים במקום.

את הסיפור הבא – השני במספר – מספר הרב דב אלראי מכפר חב"ד:

זה שבע שנים שהנני הולך מדי יום ישיש למבצע תפילין בשוק המרכזי של רמלה, יחד עם חבריי הרב עוזר אלפרוביץ, והרב חיים רייכמן מכפר חב"ד. בינינו לבין עצמנו חילקנו את השוק לשלושה חלקים, כאשר כל אחד מאתנו "אחראי" על חלק אחר בשוק להניח תפילין עם העוברים ושבים ועם הסוחרים במקום.

אני תמיד עמדתי בדוכן ("בסטטה") שהקצה לנו יהודי שהיה רחוק לחלוטין

רם, והיה מרוצה מעצמו. כששאלתי מדוע נקרא בשם כה לא-מקובל ברוסיה, השיב האיש בסיפור הבא:

"הורי קראו לי גבריאל על שם הסבא של הסבא שלי. הוא היה יהודי טוב שעשה מעשי חסד רבים. הוא היה חסיד של 'ראב"ן גדול אחד ברוסיה. למשפחתנו – הוסיף האיש – "אמנם אין כל קשר ליהדות, אבל צוואה אחת יש לי מאבי שקיבל מאביו ואף הוא קיבל מאביו שנקרא גבריאל, וכן הלאה – כי בכל שנה, ביום ההולדת של הנכד הנושא את השם גבריאל, עליו לספר לבני המשפחה סיפור משפחתי".

'הרחתי' מיד כי יש כאן סיפור מעניין, ועד כמה שהיה קשה לנהל דו-שיח שכזה באמצעות מתורגמן, שמעתי להפתעתי את הסיפור המשפחתי – המוכר לנו, חסידי חב"ד מדורי דורות...

התברר כי הוא מצאצאיו של החסיד גבריאל, מתלמידיו של אדמו"ר הזקן, הידוע כ"גבריאל נושא החץ".

וכך הוא הסיפור בקצרה: נדיב לב היה גבריאל, מחסידיו של אדמו"ר הזקן. תמיד פתח את ידו בנתינת צדקה לעניים וחסרי כל. כיון שהגיע להיות חסיד, פגעו בני משפחתו בפרנסתו, אך למרות זאת דבק בנפש חפיצה ברבי, ואף השתתף בסכומים ניכרים בכל פעם שנתבקש מהרבי, לעניי ארץ ישראל ולפדיון שבויים.

צרה כלכלית זו, היתה קטנה בעיניו של גבריאל לעומת צער הגדול, מכך שהוא ורעייתו לא זכו לחבוק ילד משלהם למרות שחלפו עשרים וחמש שנה מאז נישואיו.

באחד הימים הטיל עליו הרבי לתת סכום כסף נכבד עבור משפחה שנשבתה בידי פריץ. גבריאל ידע כי אין לו את הסכום הדרוש, וסיפר על כך לרעייתו בעצב. לא וויתרה האשה: "הרי פעמים רבות אמרת לי, כי הרבי אומר שצריכים להיות בשמחה ולבטוח בבוא העולם – אין לי ספק שבקרוב יעזור לנו השם יתברך ונוכל למלא את בקשתו של הרבי".

מבלי שגבריאל ידע, מיהרה האשה ומכרה את תכשיטיה ואבני החן שלה, ואת כסף הפדיון הביאה אל בעלה. רצה גבריאל להחביא את הכסף במקום סתר עד אשר יבוא שלוחו של הרבי לגבות את הכסף, אך אשתו יעצה לו לנסוע מיד לרבי ולמסור את הכסף.

בבואו לחדרו של הרבי, הניח גבריאל את צרור הכסף על השולחן בשתיקה. לשאלת הרבי מדוע הזדרז ולא המתין לשליח, סיפר גבריאל לראשונה על מצבו הכלכלי הירוד, וכיון שחושש הוא פן יקרנו אסון ולא יוכל לסלק את הכסף לעת בוא שליחו של הרבי, לכן הקדים להביאו בעצמו.

ציוה הרבי לפתוח את צרור הכסף ולמנותו. גבריאל עשה כפי שנצטווה, והמטבעות התגלגלו בצלצול על השולחן. למרבה פליאתו הבחין כי המטבעות מבריקות, כאילו יצאו זה עתה מבית היציקה...

התעמק הרבי ברעיונותיו הטמירים ולאחר דקות אחדות הגביה את ראשו ואמר: בתרומת המשכן היו זהב, כסף ונחושת, א ב ל



רק המראות הצובאות, מהן נעשו הכיור וכנו שנועדו לרחיצת ידי ורגלי הכהנים, היו בוהקות. מצד אחד הכיור היה האחרון בעשיית כלי המשכן, אך מאידך, בכיור השתמשו לפני כל עבודות המשכן. הטעם לכך – הטעים הרבי – שכן נעוץ תחילתן בסופן".

לאחר מכן פנה אל ר' גבריאל ואמר: "אם מצבך הכלכלי קשה, מאין בא לך הכסף הזה?"

סיפר רבי גבריאל לרבי כי זה יותר מעשר שנים מאז נהרס מטה לחמו, ואין הוא אדם אמיד כאשר היה. "כאשר הרבי הורה לי לתת את הכסף לצדקה, סיפרתי לרעייתי כי אין לי אף פרוטה לצורך מצווה נשגבה זו. שלא בידיעתי מיהרה למכור את תכשיטיה,

והביאה לי את הצרור", סיים גבריאל את סיפורו, ודמעות חנקו את גרונו.

שוב נשען הרבי על זרועותיו כשהוא תפוס בשרעפיו. לאחר זמן-מה ננער מהרהרויו, ובקול רך ומפייס בירך: "יתן לך הקדוש-ברוך-הוא בנים ובנות, וכן אריכות ימים כדי שתזכה לראות את צאצאך דורות ודורי דורות. יתן לך ה' הצלחה בכל אשר תפנה, עושר ונשיאת חן בעיני כל רואיך. אני מציע לך שתסגור את חנותך, ותתחיל לסחור באבנים טובות ומרגליות!"

ברכה נפלאה כזאת העניק הרבי רק לעיתים נדירות. כעת ידע גבריאל כי בקרוב ממש יזכה לחבוק בנים ובנות, ואף לראות צאצאים לרוב. על ברכת העושר כמעט ולא נתן דעתו.

שמח וטוב לב חזר לביתו וסיפר לאשתו על הברכות הנדירות שהעניק להם הרבי. באותה הזדמנות לא התאפק, ושאל אותה לפרש המטבעות שכה הבריקו.

"אני הברקתי את המטבעות – השיבה האשה ועיניה נצצו בהתרגשות – עד אשר היה להם ברק וזוהר. באותה שעה התפללתי שהלואי ובזכות זה יתחיל מזלנו להתנוצץ ולזרוח".

גבריאל קיים את ציווי הרבי. הוא מיהר לסגור את החנות והחל לסחור ביהלומים ואבני-חן. עד מהרה נתפרסם שמו כסוחר אמין, ושמו נישא בפי האצילים ובעלי האחויות שהפכו ללקוחותיו הקבועים. מסחרו נרחב מיום ליום והוא ראה עושר רב.

כל זאת היה כאין וכאפס לעומת אושרו העצום, כאשר ילדה לו אשתו את בנם הבכור לאחר עשרים ושש שנים. שמחתו היתה לשמחת כל בני העיר, והכל ברכוהו מעומק לבם. לאחר מכן נולדו לו ילדים נוספים.

א ת הסיפור החסידי הזה שמעתי מפיו של גבריאל, הרוסי הישיש שישב עם בני משפחתו וחגג את יום הולדתו עם בקבוקי בירה במסעדה שבמרכז השוק של רמלה.

רק טבעי היה שהתרגשתי מאד לשמוע את הסיפור – במילים שלו, כמובן – מפיו של הרוסי הזקן. השיחה לאחר מכן קלחה, והיא הסתיימה כשאותו זקן קם ממקומו, הפשיל את שרוולו, ובפעם הראשונה בחייו הניח תפילין – –